

VẤN ĐÁP HỌC PHẬT

Kỳ 4

Hòa thượng Tịnh Không trả lời câu hỏi

của đồng tu tại Hồng Kông

Thời gian: 09/10/2004

Địa điểm: Hiệp hội giáo dục Phật-đà Hồng Kông

Quý vị pháp sư, quý vị đồng tu, buổi học này ban đầu được lên lịch vào thứ sáu hôm qua, bởi vì hôm qua tôi có chút việc tới Thâm Quyển, cho nên buổi học này hoãn lại đổi sang tổ chức vào hôm nay. Tôi nghĩ có một số đồng tu biết, tôi sống ở thành phố nhỏ Toowoomba nước Úc, thành phố nhỏ này năm nay kỉ niệm tròn 100 năm thành lập, thống đốc, thị trưởng bên đó đều rất hoan nghênh tôi tới tham gia hoạt động này. Tôi cũng rất biết ơn đồng bào tổ quốc chúng ta, họ tổ chức một đoàn nghệ thuật muốn đi biểu diễn, giúp tăng thêm phần thú vị, đương nhiên đây là chuyện tốt, có lợi đối với giao lưu hữu nghị giữa hai nước. Hôm qua tôi chính là vì chuyện này, cư sĩ Tề dẫn đoàn, bà ấy tới Thâm Quyển gọi điện thoại cho tôi, bà ấy không có visa Hồng Kông, không tới đây được. Tôi nói được, bà không tới được thì tôi đến đó, cho nên hôm qua chúng tôi thảo luận chuyện này ở Thâm Quyển.

Đồng thời bà ấy nói đoàn nghệ thuật này có hơn 30 người, bà ấy nói chủ yếu không phải là biểu diễn. Tôi nói cái gì? Họ muốn đi tham học, tôi nói muốn đi tham học, vậy thì tôi không thể từ chối, không cách nào từ chối. Tôi nói được, nếu mọi người chân thành nhiệt tình như vậy, đặc biệt là có hứng thú với Phật pháp, tôi nói được, sau khi tới đó tôi cũng phải dành chút thời gian, chúng ta học một hai tiết học, giới thiệu Phật pháp cho mọi người, cho nên hôm qua chúng tôi thảo luận chuyện này. Tới nơi đó rất viên mãn, đoàn nghệ thuật của họ hình như là ngày 22 xuất phát, vậy tôi phải tới đó trước hai ngày để đón tiếp họ, đây là lý do hoãn lại tới hôm nay. Ở đây có mấy vị đồng tu, tôi thấy lần này làm rất tốt, lần này đều đánh máy ra. Đây có lẽ là của đồng tu Diệu Không mới chuẩn bị.

Hỏi: Học Phật muốn thành Phật, muốn thành Phật có thể thành Phật không?

Đáp: Đây là vấn đề, mỗi người chúng ta đều muốn thành Phật, không ai không muốn thành Phật.

Hỏi: Niệm Phật, tụng kinh, nghe kinh có cần tôn trọng người xuất gia không?

Đáp: Thập đại nguyện vương của Phổ Hiền Bồ-tát, rất nhiều đồng tu mỗi ngày đều đọc, nguyện đầu tiên là “lễ kính chư Phật”, nếu không biết tôn trọng người khác, không thể vãng sanh, phải biết điều này. Tại sao vậy? Trong kinh nói. Bạn xem thử kinh Vô Lượng Thọ, câu đầu tiên chính là “đều cùng tu theo đức của Phổ Hiền Đại sĩ”. Câu này nói với chúng ta, tất cả mọi người ở thế giới Tây Phương Cực Lạc, từ A-di-đà Phật cho đến vãng sanh hạ hạ phẩm đều tu lễ kính chư Phật, xưng tán Như Lai, quảng tu cúng dường, sám hối nghiệp chướng, cho đến phổ giai hồi hướng. Cho nên, không nhất định nói có cần tôn trọng người xuất gia không, điều này không cần, phải tôn trọng hết thầy chúng sanh. Tôn trọng người xuất gia, không biết tôn trọng người tại gia, cũng không thể vãng sanh. Tại sao vậy? Lễ kính chư Phật là bình đẳng, người thiện phải tôn kính, người ác cũng phải tôn kính. Tại sao vậy? Phật tánh là giống nhau. Con người phải tôn kính, súc sanh cũng phải tôn kính, một con kiến nhỏ, một con muỗi nhỏ, chúng cũng có Phật tánh, linh tánh của chúng không hề khác với chư Phật Như Lai. Nếu bạn không hiểu đạo lý này, bạn không thể thực hành Phổ Hiền hạnh nguyện.

Mọi người đều biết thế gian này có rất nhiều tai nạn, nguyên nhân thật sự của tai nạn là ở đâu? Lòng người bất thiện chiêu cảm tới. Một điều trong bất thiện đó chính là không biết tôn trọng người khác, người khác đây là bao gồm chúng sanh trong chín pháp giới, cho nên điều đầu tiên trong Phổ Hiền hạnh chính là đặt ra điều này, lễ kính chư Phật. Ý nghĩa của chư Phật chúng ta đã nói rất nhiều, nói rất rõ ràng, chư Phật là nói Phật quá khứ, Phật hiện tại, Phật tương lai, ba đời chư Phật. Phật tương lai là ai? Hết thầy chúng sanh đều là Phật tương lai, ngay cả muỗi, kiến cũng là Phật tương lai, bạn không tôn trọng chúng, bạn chính là không biết lễ kính chư Phật. Nguyện đầu tiên không làm được thì không cần nói tới những nguyện khác, mười nguyện giống như tòa nhà mười tầng vậy, nguyện đầu tiên là tầng đầu tiên, không có tầng đầu tiên thì làm sao có tầng thứ hai? Làm sao có tầng thứ ba? Cho nên học Phật phải bắt đầu học từ chỗ này.

Trước đây ở Singapore, các bạn trong lớp bồi dưỡng có làm một tạp chí nhỏ, khi đó đúng dịp pháp sư Minh Sơn tới Singapore ghé thăm, sống ở Cư Sĩ Lâm. Lão pháp sư Minh Sơn đặt tên cho tạp chí nhỏ này là “thành kính nhân sinh”. Phải biết điều này, một người có thể thành tựu hay không, thành tựu lớn bao nhiêu, thật sự là ở hai chữ thành kính này. Hai chữ thành kính này làm viên mãn nhất là chư Phật Như Lai, là pháp thân Bồ-tát, chúng ta học Phật tu hành là tu điều gì? Chính là sửa đổi

không thành không kính, học cách làm sao có thành ý đối với người khác, làm sao có thể tôn trọng người khác, học điều này, đây là thật sự học Phật. Bạn ngày ngày niệm Phật, tụng kinh, nghe kinh, không biết tôn trọng người khác, bạn niệm Phật uổng công, bạn tụng kinh, nghe kinh cũng uổng công. Cho nên điều này rất quan trọng, rất quan trọng. Vấn đề này mặc dù rất đơn giản, ý nghĩa vô cùng sâu, nếu bạn thật sự hiểu được thì sẽ biết chúng ta học Phật bắt đầu học từ đâu, bạn có chỗ bắt đầu làm. Được rồi, bây giờ tôi giải đáp cho các bạn theo những câu hỏi này. Câu đầu tiên là đoàn Liêu Nguyên.

Hỏi: Ông ấy nói con là cư sĩ của niệm Phật đường chùa Di-đà ở thành phố Liêu Nguyên tỉnh Cát Lâm, hôm nay là lần thứ 4 con tới quý hội nghe kinh nghe pháp, ông ấy có sáu câu hỏi. Câu hỏi đầu tiên là bản thân con sao chép đĩa VCD, CD giảng pháp của pháp sư lưu hành ra bên ngoài, mỗi đĩa 2 nhân dân tệ thì có như pháp không?

Đáp: Như pháp hay không như pháp đều ở trong một niệm của bạn, ý niệm của bạn là vì giúp đỡ chúng sanh phá mê khai ngộ, giới thiệu Phật pháp cho chúng sanh, giá tiền bạn đặt ra có cao hơn nữa đều như pháp. Nếu bạn vì tự tư tự lợi, hoàn toàn dùng hành vi kinh doanh, tôi tới kiếm chút tiền, mục đích ở chỗ này, vậy thì không như pháp, cho nên như pháp hay không như pháp ở trong một niệm của chính mình. Trong kinh điển Tiểu thừa, Đại thừa đức Phật thường nói, gần như thuyết pháp 49 năm không có năm nào không nói, nói rất nhiều lần, Phật dạy chúng ta bố thí tài được tài phú, bạn phải biết bố thí. Bố thí không vì bản thân, tôi biết bố thí, tôi thích bố thí, tôi không phải vì tài phú mà bố thí, tài phú mà bạn có được không thể nghĩ bàn, không có số lượng, thật sự là quả báo bỏ một được vạn, thậm chí là vượt qua mười vạn, trăm vạn, không thể nghĩ bàn.

Nếu sự bố thí của bạn là cầu lợi, tôi chỉ cầu bao nhiêu lợi, mục tiêu đặt ở chỗ đó, vậy thì phước báo của bạn chỉ lớn như vậy, không thể nào vượt qua được nữa, tu tích lũy công đức cũng như vậy. Làm thế nào mới có thể đạt công đức lớn? Trong kinh điển thường nói với chúng ta, điều này tỷ lệ thuận với tâm lượng của bạn, ngàn ngữ Trung Quốc chúng ta gọi là “lượng lớn phước lớn”. Cho nên sự bố thí của chúng ta chắc chắn không thể so bì với Phật Bồ-tát. Phật Bồ-tát bố thí một xu tiền, phước báo trở về là biến pháp giới hư không giới, gọi là tánh. Chúng ta bố thí một triệu, mười triệu, cũng giống như kinh doanh vậy, đại khái có thể kiếm được lợi nhuận 10%, 20%, không cách nào lớn được như Phật Bồ-tát. Nguyên nhân là gì? Tâm của

chúng ta không lớn bằng các ngài, tâm lượng không lớn bằng các ngài, bạn phải hiểu được đạo lý này. Sau khi bạn thật sự hiểu được, bạn phải đi làm, bạn mới có thể tu phước báo lớn.

Hiện tại có một số đồng tu theo tôi thời gian dài, cũng rất hiểu tôi, tôi làm chuyện gì cũng không thiếu tiền. Tôi không có tiền, tại sao không thiếu tiền? Tôi chỉ cần mở miệng, tiền liền tới, bất luận làm sự nghiệp gì, tiền bạc chắc chắn không cần phải suy nghĩ, chỉ cần thông báo liền có rất nhiều rất nhiều người mang tiền tới, cho nên tôi không để gì thông báo. Tại sao vậy? Sợ những chúng sanh này thấy tiền nhiều khởi lòng tham, khởi lòng tham thì bạn sẽ đưa họ tới địa ngục, như vậy không được. Cho nên nhất định là cần thiết, không cần thiết thì chúng tôi không làm. Có một số nơi họ xây đạo tràng tới tìm tôi, nhờ tôi hóa duyên, cả đời tôi chưa từng hóa duyên, không đưa tay ra xin một phân tiền của bất kì ai, cho dù chết đói, chết lạnh tôi cũng không thể mở miệng hỏi người khác một xu, đây là người đọc sách trước đây có chút cốt cách này. Sau khi học Phật, Phật nói với chúng ta, tùy duyên chứ không phan duyên, tùy duyên liền tự tại. Cho nên bạn nghĩ thử xem, liệu tôi có xây đạo tràng không? Sẽ không. Cả đời Thích-ca Mâu-ni Phật chưa từng xây qua đạo tràng, cả đời chỉ giảng kinh dạy học, cả đời hành trì của ngài là tấm gương của chúng ta, chúng ta học Phật nên học theo ngài.

Lúc tôi học Phật, cuốn sách đầu tiên đọc là thầy dạy tôi, thầy dạy tôi đọc “Thích-ca Phương Chí”, “Thích-ca Phổ”. Hai cuốn sách này vào thời đó không tìm được, không có, trong Đại tạng kinh có, chép từ trong Đại tạng kinh. Nội dung của Thích-ca Phổ phân lượng khá nhiều, có bốn cuốn, Thích-ca Phương Chí chỉ có một quyển. Cho nên lúc đó chúng tôi học tập Thích-ca Phương Chí là chép toàn bộ, chép một quyển. Thích-ca Phổ viết bút ký, đọc đến chỗ quan trọng thì trích ra. Hướng dẫn này là đúng đắn, bạn học Phật, Phật là Thích-ca Mâu-ni, bạn không hiểu ngài thì bạn làm sao học theo; bạn nhất định phải hiểu người này, hiểu rõ thấu triệt mới biết được làm sao học theo ngài. Tâm của Thích-ca Mâu-ni Phật là tâm gì, Thích-ca Mâu-ni Phật nói lời gì, Thích-ca Mâu-ni Phật làm chuyện gì, bạn đều phải rõ ràng tường tận, cả đời chúng ta bắt chước làm theo là được rồi, học theo ngài.

Trong xã hội này có gặp phải chướng duyên, khó khăn không? Những chuyện này chắc chắn có, năm đó Phật tại thế, bản thân ngài cũng thường gặp phải, ngài làm sao khắc phục, chúng ta phải học theo ngài. Dùng nhẫn nhục ba-la-mật để khắc phục, trong nhẫn nhục nâng cao cảnh giới của chính mình, không oán trời, không trách

người, đây chính là nâng cao chính mình; không có sân hận, không có báo thù, không ngừng nâng cao chính mình, như vậy là đúng rồi. Cho nên thuận cảnh, nghịch cảnh, vấn đề là chúng ta có biết học không, biết học đều là giúp đỡ bản thân nâng cao cảnh giới, ngày ngày đều tiến bộ, bạn thật sự học, pháp hỷ sung mãn, vui vẻ không gì bằng! Cho nên tiên sinh Phương Đông Mỹ giới thiệu Phật pháp cho tôi, tôi rất cảm kích thầy, thầy nói “*học Phật là sự hưởng thụ cao nhất của đời người*”, đời này của tôi thật sự đạt được rồi, lời này không phải là giả, chứng minh là sự thật. Cho nên tâm lượng phải lớn, siêng tu bố thí, bố thí tài được tài phú, bố thí pháp được thông minh trí tuệ, bố thí vô úy được khỏe mạnh sống lâu. Ba loại quả báo này nếu bạn có được, đều nên phục vụ cho hết thảy chúng sanh, đừng tham hưởng thụ cho bản thân, vậy là đúng rồi.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, ông ấy nói: sư phụ ở chùa chỗ chúng con hỏi, làm pháp sư Trung Phong Tam Thời Hệ Niệm, pháp sư tỳ-kheo-ni liệu có thể lên tòa chủ pháp không?

Đáp: Người chủ trì pháp hội, Phật sự, trong kinh đức Phật không hề chỉ định phải là người nam xuất gia, không hề chỉ định. Nếu đã không có chỉ định, vậy thì đương nhiên đều có thể, không những là người nữ xuất gia có thể, người nam tại gia, người nữ tại gia cũng có thể. Chuyện này là tiếp xúc với quý thần, vấn đề là bạn thật sự có đức hạnh giúp đỡ họ hay không? Nếu bạn không có đức hạnh, mà cứ theo *Pháp bản* đọc thì quý thần sẽ cười nhạo bạn, coi thường bạn, thậm chí là trêu đùa bạn, chuyện này chúng ta cũng thường nghe nói, từ xưa đến nay đều có. Cho nên, khởi nguồn của pháp sư siêu độ không phải rất lâu, quý vị phải tỉ mỉ đọc lịch sử, Phật giáo năm đó truyền tới Trung Quốc là giáo dục. Lúc nào lại trở thành tôn giáo vậy? Thời gian này không dài. Trước đây lúc tôi còn làm chủ nhiệm của tọa đàm ở trường đại học, tọa đàm này là do lão hòa thượng Đạo An đứng ra tổ chức, chúng tôi thường ở cùng nhau. Tôi cũng từng thỉnh giáo lão nhân gia vấn đề này, Phật giáo từ khi nào lại biến thành tôn giáo. Ông ấy nói với tôi, đại khái vào giữa thời nhà Thanh, cũng tức là sau thời Càn Long. Biến thành tôn giáo là từ Nhật Bản truyền qua, Nhật Bản cho rằng Phật giáo là tôn giáo, cho nên khái niệm này là từ Nhật Bản truyền qua.

Trung Quốc trước đây, Phật giáo truyền tới Trung Quốc, người Trung Quốc coi Phật, Nho, Đạo là ba nhà, Nho gia, Đạo gia, Phật gia. Họ đều là, dùng lời hiện nay mà nói đều là giáo dục xã hội, đều là dạy người tu thân dưỡng tánh. Phật pháp là rõ ràng nhất, mục tiêu rất rõ ràng, giúp đỡ hết thảy chúng sanh phá mê khai ngộ,

lìa khổ được vui. Lìa khổ được vui là quả báo, quả ắt có nhân, khổ tới từ mê, vui tới từ giác; bạn muốn lìa khổ, bạn nhất định phải phá mê, bạn muốn được vui, vậy bạn nhất định phải khai ngộ, cho nên đó là dạy học, tuyệt đối không phải là mê tín. Đặc biệt là ở trong cửa Phật, quan hệ giữa chúng ta và Thích-ca Mâu-ni Phật là quan hệ thầy trò, chúng ta đều gọi ngài là bổn sư Thích-ca Mâu-ni Phật. Ý nghĩa của chữ Phật, chữ Phật này là dịch âm từ tiếng Phạn, ý nghĩa khá giống với thánh nhân mà người Trung Quốc nói tới, hiền nhân, thánh nhân. Bạn xem chú giải trong Tự Điển Phật Học, chú giải Phật có nghĩa là trí, có nghĩa là giác. Cho nên, một người có trí tuệ, một người thật sự giác ngộ, ở Ấn Độ gọi người đó là Phật-đà. Bồ-tát cũng là người giác ngộ, giác ngộ chưa viên mãn, A-la-hán cũng là người giác ngộ, giác ngộ vẫn chưa đủ sâu. Những danh từ thuật ngữ này, chúng ta nhất định phải hiểu hàm nghĩa thật sự của nó.

Cho nên siêu độ, đặc biệt là Phật sự siêu độ qua lại với quý thân, quan trọng nhất là đức hạnh. Các bạn xem truyện ký của lão pháp sư Đàm Hu “Ảnh Trần Hồi Úc Lục”, là Đàm lão kể lại, pháp sư Đại Quang ghi chép lại. Đại Quang cũng đều vãng sanh rồi, đều không còn nữa, chúng tôi nhiều năm đều là bạn tốt, trước đây lúc lão nhân gia còn, mỗi lần tôi tới Hồng Kông, ông ấy nhất định tới thăm tôi, còn có pháp sư Thánh Nhất, là bạn tốt. “Ảnh Trần Hồi Úc Lục”, Đàm lão kể một câu chuyện, câu chuyện này là sự thật. Pháp sư Đàm Hu tuổi trung niên xuất gia, trước khi xuất gia đã học Phật, cùng mấy người bạn mở một tiệm thuốc Đông y nhỏ. Trong đó có một người bạn họ Lưu, cũng là đệ tử Phật giáo rất kiến thành, là đệ tử Phật giáo tại gia, ông ấy chuyên đọc kinh Lăng Nghiêm, bạn thấy có tiêu đề viết “*Tám năm gian khổ đọc Lăng Nghiêm*”. Rất khá, tương đối có nền tảng, tám năm đọc kinh Lăng Nghiêm, ngày ngày không gián đoạn, đọc kinh Lăng Nghiêm tám năm.

Ông ấy nói, có một buổi trưa khách rất vắng, họ ngủ gật trong quây tiệm thuốc, ngủ thiếp đi, buổi trưa ngủ thiếp đi. Sau khi ngủ thì ông ấy nằm mơ một giấc mộng, mơ thấy có hai người tới tìm ông ấy, tới tiệm của ông ấy, ông ấy vừa nhìn thấy liền không thoải mái. Hai người này là người nào? Thật sự là oan gia trái chủ, vì vấn đề tiền bạc mà kiện tụng, hai người này thua kiện, ông Lưu này thắng kiện, hai người này tức giận nên treo cổ tự sát. Hai người này tới, ông ấy nghĩ đây là tới gây phiền phức rồi, nhưng thái độ của hai người này rất ôn hòa, không giống dáng vẻ tới gây phiền phức, đến trước mặt ông liền quỳ xuống trước mặt ông. Ông hỏi họ: hai người có chuyện gì không? Họ nói: cầu siêu độ. Lúc này ông Lưu liền yên tâm, họ không

tới gây phiền phức, cầu siêu độ. Ông nói được, muốn tôi siêu độ cho hai người thế nào? Họ nói chỉ cần ông đồng ý. Được, tôi đồng ý với hai người. Nhìn thấy quý hồn này đập lên đầu gối của ông, rồi đập lên vai của ông bay lên trời. Bạn xem không cần bất kỳ nghi thức gì, cư sĩ tại gia.

Sau khi hai người này rời đi, một lát sau lại có hai người tới, hai người này là vợ và con gái đã mất của ông, đi đến trước mặt ông, cũng quỳ trước mặt ông cầu siêu độ. Phương pháp giống vậy, chỉ cần ông đồng ý, đồng ý với họ thì thấy đập lên đầu gối, đập lên vai rồi bay lên trời. Cho nên siêu độ cần công sức tu hành thật sự của bản thân bạn, không nằm ở nghi thức. Bạn không có công phu này, không có năng lực này, nghi quỹ làm tốt hơn đi chẳng nữa, làm đẹp hơn đi chẳng nữa cũng không có tác dụng, không siêu độ được. Cho nên bạn phải hiểu đạo lý này, nhất định phải tu dưỡng đức hạnh của chính mình.

Trong Phật sự siêu độ, hiện tại phổ biến nhất là Lương Hoàng Sám, Từ Bi Tam-muội Thủy Sám. Bạn xem thử, chủ pháp của Lương Hoàng Sám là Bảo Chí Công, mọi người đều biết Bảo Chí Công là Quán Thế Âm Bồ-tát hóa thân tái lai, vậy thì còn có vấn đề gì? Tam-muội Thủy Sám, mọi người đọc thử duyên khởi ở đầu kinh, pháp sư Ngô Đạt là cao tăng mười đời, tôn giả Ca-nặc-ca. Đây cũng là oan gia đối đầu tìm tới cửa, mọc mụn ghẻ mặt người, gần như sắp mất mạng, đây là được nước Từ Bi Tam-muội hóa giải. Từ Bi Tam-muội, nước là hình thức, quan trọng nhất là tâm thật sự từ bi, tâm thật sự từ bi đối với hết thảy chúng sanh biến pháp giới hư không giới đều có thiện ý, đều có tâm yêu thương, hoàn toàn không có ý nghĩ tổn hại. Tam-muội chính là tâm thanh tịnh, tâm thanh tịnh, tâm từ bi hóa giải được. Cho nên bạn thật sự có tu hành, thật sự có đức hạnh, không cần nói tỳ-kheo-ni có thể chủ pháp, cư sĩ tại gia cũng có thể chủ pháp, phải hiểu đạo lý này. Tâm không thanh tịnh, còn có tự tư tự lợi, còn có thị phi nhân ngã, còn có tham sân si mạn, cho dù là cao tăng cũng chưa chắc có hiệu quả, chúng ta không thể không hiểu đạo lý này.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba của ông ấy là, ban hộ niệm ra ngoài trợ niệm cư sĩ vắng sanh, có lúc cũng làm Phật sự tam thời hộ niệm, cư sĩ tại gia lên tòa chủ pháp, đều thọ Bồ-tát giới có được không?

Đáp: Câu này tôi vừa trả lời rồi, có thể.

Hỏi: Trái cây cư sĩ tại gia cúng Phật nên xử lý thế nào?

Đáp: Chuyện này có quy tắc đơn giản, từ xưa đến nay đã truyền lại, chúng ta không thể không biết. Cúng dường Phật Bồ-tát, sau khi cúng xong đều có thể dùng, không có cấm kỵ. Cúng dường quý thần, bố thí quý thần, những đồ cúng này sau khi cúng xong, ví dụ như Tam Thời Hệ Niệm, những người làm Tam Thời Hệ Niệm, cho dù là pháp sư, cư sĩ đều không được ăn, sau khi ăn xong bạn lại làm thì không còn linh nghiệm nữa. Nhưng không tham gia làm, hoặc là đi theo tùy hỷ, không lên bục thỉnh pháp khí, được, có thể, chúng ta phải hiểu quy tắc thông thường này. Tức là cúng Phật không có vấn đề, sắp lễ dâng cúng, cúng Phật, người xuất gia chúng ta đều có thể ăn; cúng quý thần, diêm khẩu thí thực, mâm sơn thí thực, người chủ pháp không được ăn, ăn vào thì không linh nghiệm nữa.

Hỏi: Câu hỏi thứ sáu nói có một vị cư sĩ là bác sĩ, muốn hỏi dùng thuốc kháng sinh có bị coi là sát sanh không?

Đáp: Vị cư sĩ này chắc là Tây y, dùng thuốc kháng sinh, Đông y không dùng thứ này. Nhưng có thể sử dụng như một loại thuốc, đây là có khai duyên, trong giới luật có khai duyên, lúc chữa trị cần dùng những động vật này, nhưng tuyệt đối không được sát sanh. Trong Đông y có không ít động vật, nhưng có thể dùng không? Có thể dùng, bởi vì nó cũng giống với tam tịnh nhục mà đức Phật giảng, không thấy giết, không nghe giết, không nghe thấy âm thanh giết, không vì mình mà giết, cho nên có thể dùng làm thuốc. Thật ra mà nói, cách trị bệnh thù thắng nhất vẫn là tâm từ bi; thanh tịnh, từ bi không bệnh tật. Tâm từ bi có thể yêu thương bảo hộ động vật, từ xưa đến nay chuyện cảm ứng này rất nhiều rất nhiều, chúng ta phải có tín tâm, không thể hoài nghi, tuyệt đối không được sát sanh.

Tất cả tai nạn trên thế gian này, nguyên nhân thật sự đều là sát sanh, trộm cướp, tà dâm. Cho nên hiện tại có tai nạn lớn, chúng ta có tin không? Tôi tin, tôi dựa vào điều gì để tin? Tôi quan sát mọi người bình thường trong xã hội này đều tạo nghiệp sát sanh, trộm cướp, tà dâm, đều tạo nghiệp bất thiện này, quả báo đến như vậy đó. Nếu xã hội này của chúng ta đại đa số mọi người đều không sát sanh, không trộm cướp, không tà dâm, xã hội liền an định, nhất định phải hiểu đạo lý này, phải bắt đầu làm từ chính bản thân mình. Phật pháp nói nghiệp báo, có cộng nghiệp có biệt nghiệp, đại đa số mọi người trong xã hội này tạo tội nghiệp, đây là cộng nghiệp, chúng ta cũng không cách nào không thể không bị liên lụy, bản thân chúng ta không tạo, đây chính là biệt nghiệp. Trong xã hội cộng nghiệp khổ nạn này, chúng ta vẫn có thể may mắn trải qua một cách bình an, đây là quả báo biệt nghiệp.

Hỏi: Vị này là đoàn đến từ Nam Ninh - Quảng Tây, ông ấy nói có đồng tu nhờ hỏi giùm, có hai câu hỏi. Nếu thật sự rất muốn vãng sanh, nhưng lúc vãng sanh không có duyên, không có người trợ niệm thì nên làm thế nào?

Đáp: Có thể dùng máy niệm phật, như vậy có thể ngày đêm không gián đoạn, nhắc nhở chính mình. Nếu thật sự muốn vãng sanh, thật ra mà nói không cần quá nhiều điều kiện, thật sự tin, thật sự có nguyện, thật sự chịu niệm Phật, muốn gặp A-di-đà Phật, phải đầy đủ điều kiện này. Nếu thật tin thật nguyện, bạn phải hoàn toàn buông xuống nhân tình thế thái của thế gian này, bạn mới có thể đi nổi. Mặc dù tin sâu nguyện thiết, thế gian này còn một chuyện chưa buông xuống được, vậy thì đó là sợi dây thừng kéo bạn lại, bạn không đi nổi. Chuyện khó bỏ nhất trên thế gian này không ngoài hai chuyện, một là tình thân, một là tài sản. Hai thứ này phải buông xuống hoàn toàn, trong lòng không còn chút vướng mắc nào, bạn vãng sanh không có chướng ngại, phải buông xuống. Cho dù là bao nhiêu, chỉ cần bạn còn chút vướng mắc thì đời này thường không thể nào vãng sanh được, vậy thì đáng tiếc hơn bất kỳ chuyện gì. Tuyệt đại đa số mọi người không thể vãng sanh là vì không buông xuống được. Bạn muốn hỏi lúc nào buông xuống? Hiện tại phải buông xuống. Đừng nói đợi đến lúc tôi sắp chết mới buông xuống, bây giờ không buông xuống được, lúc sắp chết vẫn là không buông xuống được.

Hỏi: Đây là cư sĩ Giang ở Liêu Nguyên. Bà ấy có hai câu hỏi, đầu tiên bà ấy nói nhà mẹ đẻ và nhà chồng của bà ấy, tất cả mọi người đều là tín đồ Kitô kiên thành, trước đây đệ tử cũng vậy, sau đó có duyên tiến vào cửa Phật. Nếu người lớn tuổi lâm chung, đệ tử nên làm theo cách của nhà Phật? Hay là làm theo tín ngưỡng của họ, để họ có được lợi ích hơn?

Đáp: Vẫn nên làm theo nhà Phật tốt hơn, chuyện này bạn có thể không cần lo lắng. Chỉ cần họ sanh ở Trung Quốc, gốc của họ vẫn là Phật giáo, hiện tại họ tin đạo Kitô là có nhân duyên khác, gốc nhất định có, có duyên với Phật; nếu không có gốc với Phật giáo, không thể sanh ra ở Trung Quốc, chúng ta phải hiểu đạo lý này.

Hỏi: Cư sĩ đại lục muốn tới niệm Phật đường Cư Sĩ Lâm ở Singapore niệm Phật thời gian dài cho đến khi vãng sanh có được không?

Đáp: Không được, nguyên nhân là gì? Không làm được tạm trú ở Singapore, chính sách của đất nước họ, bạn không lấy được tạm trú. Nếu bạn muốn tìm niệm Phật đường niệm Phật đến khi vãng sanh, trong nước rất nhiều, đông bắc chỗ các bạn, chùa Bách Quốc Hưng Long ở Trường Xuân đông bắc chính là đạo tràng rất thù

thắng, mặc dù tôi chưa từng gặp qua pháp sư Thường Huệ, nhưng có trò chuyện qua điện thoại vài lần. Ở phía nam, đạo tràng niệm Phật hiện nay dần dần nhiều lên, hôm qua tôi tới Thâm Quyển, nhìn thấy thư viện Tín Đức ở Thâm Quyển, họ cũng có niệm Phật đường, có nhà tượng niệm tổ tiên, rất như pháp. Cho nên rất nhiều nơi đều có, không nhất định phải tới Singapore. Ở Singapore chỗ chúng tôi không ở lại được, chủ yếu là chính sách của đất nước họ, họ không thể vì mấy người chúng ta mà thay đổi chính sách của họ được, chuyện này là không thể nào. Đất nước này quá nhỏ, quốc gia - thành phố chỉ có một thành phố, cho nên kiểm soát dân số rất nghiêm, không dễ gì lấy được thẻ cư trú của họ. Chúng tôi ở bên đó đều là tạm trú, tạm trú là một năm, hết một năm đến hạn thì phải đi đổi, sẽ xem xét lại. Cho nên tâm không định được, như vậy chúng tôi mới di dân tới Úc, Úc rộng rãi hơn Singapore rất nhiều.

Những người trước đây ở thư viện Hoa Tạng Đài Bắc, họ không có nơi nào để đi, hiện tại đều ở Úc. Thời gian bản thân tôi ở Singapore cũng rất ít, bây giờ chỉ khi nào tới Úc, đi ngang qua Singapore, coi như trạm dừng chân nghỉ ngơi một hai ngày. Từ đây bay tới Singapore, nghỉ ngơi một hai ngày ở Singapore rồi tới Úc, cho nên thời gian hoằng pháp ở bên đó càng ngày càng ít, chuyện này quý vị đồng tu phải biết. Thực sự dụng công vẫn là ở Trung Quốc, Trung Quốc phồn vinh thịnh vượng, không chỉ là chính trị, kinh tế mà là mọi mặt, đặc biệt là người lãnh đạo đất nước hiện nay đã coi trọng lấy đức trị quốc, mở cửa đối với Phật pháp hơn trước đây rất nhiều, người lãnh đạo đất nước sáng suốt, không hồ đồ.

Mấy năm trước có người bịa đặt gây chuyện, kiện cáo, mọi người từ Trung Quốc đến đều biết, Trung Quốc báo táp phản “Tịnh”, phản đối pháp sư Tịnh Không, báo táp phản Tịnh. Thời gian này đại khái khoảng ba năm, từ nửa cuối năm 2000, 2001, 2002, nửa đầu năm 2003, nửa cuối năm 2003 thì báo táp này qua đi. Đất nước điều tra tôi, những nơi tôi từng đi qua trên toàn thế giới đều điều tra tỉ mỉ, đây là chuyện tốt, đất nước vẫn sáng suốt, họ không phải là nghe người khác bịa đặt gây chuyện liên tin tưởng. Mọi người tới kiện cáo, kiện cáo thì ta tới điều tra rõ ràng, điều tra ra không có chuyện gì, vậy thì đó là vu cáo. Người học Phật chúng ta tuyệt đối không được tới tòa án kiện họ tội vu cáo, kiện họ tội vu cáo, họ có tội, họ thật sự có tội, chúng ta không kiện họ, chúng ta khoan dung đại lượng, bỏ đi. Sau khi đất nước điều tra rõ ràng, đối với tư tưởng ngôn luận của tôi, đối với những đĩa, sách xuất bản đều yên tâm, chắc chắn đều không có vấn đề.

Cho nên lần trước triển lãm xá lợi ngón tay Phật ở Hồng Kông, cục trưởng Diệp, cục Tôn Giáo quốc gia, ông ấy cũng rất bận rộn, hẹn tôi cùng ăn sáng, lúc ăn sáng có nói với tôi một số vấn đề. Ông ấy nói hiện tại trong nước có một số phần tử phạm pháp lưu hành đĩa giảng của tôi, có một số chuyện phạm pháp. Ông ấy nói những chuyện này pháp sư đều không biết, không liên quan tới thầy, thầy không cần quan tâm, chúng tôi sẽ xử lý. Chuyện này không như pháp ở chỗ nào? Thứ nhất, bạn sao chép in lại, bạn không lấy được giấy phép, chưa được chính phủ cho phép. Thứ hai là bạn bán, lúc bán là có hành vi kinh doanh, bạn không nộp thuế, cho nên họ bắt vì chuyện này. Nội dung không có vấn đề, bắt vì chuyện này, một là trốn thuế, hai là chưa có giấy phép, tự mình in lại. Tự mình in lại cũng không sao, chúng tôi không có bản quyền.

Hỏi: Vị đồng tu này là cư sĩ Triệu ở Chu Khẩu Điếm, Phòng Sơn Bắc Kinh. Lần này tới viếng thăm thầy, bởi vì thầy quá bận nên không tiện làm phiền, chỉ đành viết thư thỉnh giáo thầy, con trở về kiên nhẫn chờ đợi thầy chỉ giáo cho con. Thứ nhất con là dân tộc Hồi giáo, có thể quy y cửa Phật không? Làm như vậy liệu có phải là phản bội dân tộc Hồi giáo? Nếu có thể quy y cửa Phật, nghi thức vãng sanh nên làm theo tôn giáo nào?

Đáp: Thật ra mà nói Phật giáo không phải là tôn giáo mà là giáo dục, tức là giáo dục văn hóa đa nguyên mà con người nói đến ngày nay. Tôi nghĩ rất nhiều người rất quen thuộc với kinh Địa Tạng, bạn xem người đầu tiên được độ trong kinh Địa Tạng, Bà-la-môn nữ. Bà-la-môn không phải là Phật giáo, Bà-la-môn giáo, Bà-la-môn giáo chính là Ấn Độ giáo ngày nay. Cho nên trong kinh Phật, bạn có thể nhìn thấy học giả của rất nhiều tôn giáo thời đó quy y cửa Phật, học tập theo Thích-ca Mâu-ni Phật, đây tuyệt đối không phải là phản giáo, nếu như là phản giáo thì Thích-ca Mâu-ni Phật sẽ không tiếp nhận. Trước đây tôi đã giảng rất rõ ràng, bạn tin tôn giáo, quan hệ giữa bạn và thần giống như quan hệ cha con, quan hệ chủ tớ, phải hiểu rõ điều này. Bạn quy y cửa Phật, học theo Thích-ca Mâu-ni Phật, là quan hệ thầy trò, không làm trái. Bạn ở nhà có cha mẹ, ở trường có thầy cô giáo, không có xung đột, cho nên có thể học tập, tuyệt đối không trái với tôn giáo. Nếu bạn học tập tốt, đối với tôn giáo mà bạn học nhất định càng tốt hơn, bởi vì điều Phật giáo truy cầu là trí tuệ, chỉ có trí tuệ mới có thể giải quyết vấn đề, mới có thể nâng cao chính mình, nâng cao tôn giáo của chính mình.

Cho nên gần đây tôi đều xem duyên phận, nhân duyên chín muồi, tôi muốn nghỉ ngơi cũng không có cách nào. Indonesia là đất nước Hồi giáo lớn nhất trên thế giới, trong một năm nay tôi tới đó viếng thăm năm lần, gần đây vẫn phải đi, trong một năm phải đi sáu lần, thân thiết như vậy. Quan hệ của tôi và dân tộc Hồi giáo vô cùng tốt, đối xử vô cùng tốt, gần đây đại học Hồi giáo tặng bằng tiến sĩ danh dự cho tôi. Nếu họ thật sự làm, tôi sẽ giúp họ xây dựng một học viện văn hóa đa nguyên, mười năm sau học viện này có thể xây thành đại học văn hóa đa nguyên đầu tiên trên thế giới. Trường này này là đại học tôn giáo, mỗi tôn giáo thành lập một học viện, trong đó có học viện Phật giáo, học viện Kitô giáo, học viện Hồi giáo. Tương lai các nhà truyền giáo của những tôn giáo này sẽ không đánh nhau, không gây chuyện nữa. Tại sao vậy? Bạn học, cùng tốt nghiệp từ một trường, chỉ là khác khoa mà thôi.

Cho nên họ hỏi tôi làm thế nào đoàn kết tôn giáo, tôi nói hiện tại giao lưu thân thiết là hình thức. Căn bản của đoàn kết là phải xây đại học tôn giáo, tất cả các nhà truyền giáo tôn giáo nhất định phải tốt nghiệp từ trường đại học này, như vậy mới có thể được người trên toàn thế giới công nhận. Trước đây là vọng tưởng, thường nghĩ như vậy, không ngờ được có thể thực hiện ở Indonesia, nghĩ thế nào cũng không ngờ được. Hơn nữa người lãnh đạo và các lãnh tụ tôn giáo của đất nước này nhiệt tình như vậy, tôi tới đó họ đều coi tôi là cố vấn, có vấn đề gì đều tới tìm tôi nói chuyện, cho nên là duyên chín muồi thì phải làm, duyên không chín muồi, tuyệt đối không phan duyên, bạn phải hiểu điều này. Nếu chúng ta cảm thấy tương lai bằng lòng tới thế giới Cực Lạc gặp A-di-đà Phật, được, bạn dùng Phật giáo; bạn bằng lòng tới thiên đường gặp thánh Allah, vậy thì bạn dùng Hồi giáo, đều rất tốt.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, Phật giáo không xem tướng, rút quẻ, nam nữ yêu đương có cần phải xem chỉ tay không? Kết hôn chọn ngày có quan trọng không?

Đáp: Đây đều là tùy theo thế tục. Thế Tôn thường nói với chúng ta, “*Phật pháp tại thế gian, bất hoại thế gian pháp*”, đây là sự tôn trọng đối với pháp thế gian, bạn thuộc về khu vực nào, dân tộc nào, bạn nên tùy theo phong tục của nơi đó, đây là sự tôn trọng đối với văn hóa của họ, như vậy là đúng. Gần đây tôi tới Surabaya tham dự buổi lễ, ứng cử viên Phó tổng thống Haz, Indonesia, lần này ông ấy không được chọn, ông ấy và Megawati là một đôi, không được bầu chọn, ông ấy gả con gái, cưới con dâu cùng một ngày, vô cùng long trọng. Mời tôi tới tham gia buổi lễ, cho nên tôi tới Surabaya tham dự. Đại khái có khoảng 15.000 đến 20.000 khách mời, vô cùng thù thắng, ông ấy là lãnh tụ Hồi giáo, là giáo phái lớn nhất của đạo Hồi, lãnh tụ

Hồi giáo. Chúng tôi tới xem thử cũng tăng thêm kiến thức, chưa từng thấy qua hôn lễ của người Hồi, rất long trọng, tham gia hôn lễ này. Người Trung Quốc chúng ta làm tiệc cưới đều dùng màu đỏ, thích màu đỏ, họ dùng màu xanh lá cây, lễ phục toàn bộ đều là màu xanh lá cây, cũng rất đẹp, nghi thức là dùng phong tục của người Java. Cho nên chúng ta hiểu được, đây là phù hợp câu “bất hoại thế gian pháp” mà đức Phật dạy chúng ta, bạn tham dự cùng những người địa phương này, họ mới hoan hỷ.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba, Phật giáo Tịnh độ nói chỉ tu một môn, trừ mỗi ngày tụng kinh Vô Lượng Thọ ra, thì không cần xem hay đọc các kinh khác như Chú Đại Bi, Tâm Kinh v.v...

Đáp: Chuyện này cũng không nhất định, tôi tán thành chủ trương “nhất môn thâm nhập, trường thời huân tu”, thầy của tôi cư sĩ Lý Bình Nam cũng tán thành, thầy ấy dạy chúng tôi như vậy. Phương pháp này có lợi ích lớn đối với người căn tánh trung hạ, nhưng đối với người thượng thượng căn, họ có thể đồng thời tu vài thứ, người có căn tánh như vậy thật sự tương đối ít. Người căn tánh trung hạ một môn thâm nhập chắc chắn được lợi ích, tới lúc thông đạt một kinh thì bạn mới thông đạt hết thủy kinh, vậy thì không khó khăn nữa.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, người học Phật có phải là không được uống chút rượu nào?

Đáp: Không có cách nói này, rượu là một trong năm giới, nhưng khai duyên của rượu đặc biệt nhiều. Cho nên bạn phải hiểu giới luật, mỗi giới có khai, già, trì, phạm, nếu bạn không hiểu thì không thể trì giới. Trong trường hợp nào khai duyên, đó gọi là khai giới, đó không phải là phá giới, phải biết điều này. Ví dụ, như bình thường hay dùng nhất, tuổi tác lớn, 70 tuổi trở lên, thân thể suy yếu, Phật đồng ý, mỗi bữa cơm bạn uống một ly rượu, giúp lưu thông máu là có đạo lý. Đông y, có rất nhiều thuốc đông y dùng rượu làm thuốc dẫn, có thể làm. Ví dụ bình thường khi mọi người nấu nướng, nấu món ăn, rượu phối hợp trong món ăn làm hương liệu, có thể dùng. Rất nhiều rất nhiều khai duyên, bạn phải hiểu được điều này, nếu bạn không hiểu là sai.

Có một năm tôi viếng thăm Bắc Kinh, ở tại khách sạn quốc tế. Đúng hôm đó lúc tôi đi xuống, gặp một người hoa kiều Mỹ ở cầu thang, chúng tôi cũng rất quen thuộc. Anh ấy lấy vợ chính là tổ chức ở lầu hai của khách sạn này, sát giờ nhìn thấy tôi liền đưa tôi đi, bắt tôi tới làm người chứng hôn cho anh ấy. Cô dâu là người Nhật Bản, là sinh viên Nhật Bản ở trường đại học Bắc Kinh, tôi nói được, đây là hôn nhân

quốc tế, có không ít đại diện ngoại giao, công nghiệp và thương mại của hai phía Trung Nhật, cho nên tôi tới xem. Anh ấy có người chứng hôn là Trình Tư Viễn, hiện tại Trình Tư Viễn còn sống hay không cũng không rõ, tiên sinh Trình Tư Viễn lúc đó là phó chủ tịch hội nghị hiệp thương chính trị, mời ông ấy làm người chứng hôn. Nhất thời gặp được tôi, cũng mời tôi tới, hai người chứng hôn, chúng tôi ngồi cùng một chiếc bàn, một tăng, một tục.

Yến tiệc này là sát giờ, sát giờ không cách nào làm món chay, trong buổi tiệc lớn như vậy, có không ít người nước ngoài, tôi ăn rau trong món thịt, không thể kiêng tránh được, tôi uống một ly rượu giao lưu với mọi người. Người bên cạnh nhìn thấy, “Phật giáo linh hoạt vậy sao”, vậy thì liền khác, bạn biết được yến tiệc này sẽ độ rất nhiều người. Nếu bạn cầu kỳ như vậy, người ta nói không thể học Phật, học rồi cái gì cũng không tiện. Cho nên bạn phải hiểu được, những quan lại quyền quý này bình thường muốn gặp cũng không gặp được, hiếm có mới gặp được trong buổi tiệc ở chỗ này. Làm người chứng hôn nhất định phải đọc diễn văn, diễn văn tôi giảng Phật pháp, giới thiệu Phật pháp với mọi người, đều được hoan hỷ. Tôi nhớ hôm đó sau khi tôi nói xong, người đầu tiên đưa danh thiếp cho tôi là Liêu Thừa Chí, con trai của Liêu Trọng Khải. Ông ấy tới gặp tôi, rất hoan hỷ, ông nói pháp sư nói hay quá! Đây chính là nắm bắt cơ hội hoàng pháp lợi sanh, bạn phải biết vận dụng linh hoạt, bạn không thể quá cứng nhắc. Lúc cứng nhắc, bạn tạo ra đáng về đó, mọi người e ngại, sợ học Phật, như vậy thì không tốt, đoạn dứt cơ duyên học Phật của người khác.

Hỏi: Câu hỏi thứ năm, cư sĩ tại gia phải ở nhà niệm Phật thật tốt, có phải cũng nên định kỳ ghé thăm chùa chiền nổi tiếng?

Đáp: Nên hay không là chuyện của bạn, chuyện này không thể hỏi tôi. Bạn hoan hỷ, cũng có thời gian, có thể ghé thăm; nếu bạn không có thời gian, hoặc là có chuyện quan trọng hơn, cũng có thể không tham gia. Học Phật quan trọng nhất là thân tâm thanh tịnh, bình đẳng từ bi, điều này quan trọng.

Hỏi: Câu hỏi thứ sáu, học Phật, đệ tử ngoài làm tốt công việc ra, nên niệm Phật nhiều hơn để giữ tâm thanh tịnh, có thể dành ra chút thời gian tham gia hoạt động giải trí không? Chẳng hạn như ca hát hoặc vận động thể dục thể thao.

Đáp: Chuyện này giống với nguyên tắc tôi vừa giảng trước đó, nếu như là vì độ chúng sanh, tiếp dẫn đại chúng, có thể. Không phải là mục đích này, không cần thiết. Mục đích như vậy thì có thể, mỗi cơ hội đều có thể không thờ ơ. Nhưng giới luật có thể tu được linh hoạt như vậy, không chướng ngại như vậy, quan trọng nhất

là bản thân phải có định, có tuệ. Tại sao vậy? Bạn thường qua lại với những người này, lâu ngày sẽ bị họ độ, phiền phức của bạn sẽ lớn; bạn không thể độ người khác thì sẽ bị người khác độ mất. Cho nên bạn phải có công phu định lực, phải có trí tuệ, phải cân nhắc chính mình có công phu này hay không, không có công phu này thì đừng nên thử nghiệm.

Hỏi: Câu hỏi thứ bảy, trong cuộc sống thường ngày gặp phải chuyện khó xử, cầu Phật Bồ-tát giúp đỡ liệu có như pháp không?

Đáp: Như pháp, có thể cầu Tam bảo gia trì, nhưng dùng tâm chân thành cung kính của chính mình mà cầu. Trên thực tế tâm chân thành cung kính có thể hóa giải tai nạn, có thể giải quyết vấn đề khó khăn, chuyện này không phải là mê tín.

Hỏi: Câu hỏi thứ tám, quan hệ giữa người với người có phân biệt xa gần, trong Phật pháp nói hết thảy chúng sanh bình đẳng, nên lý giải như thế nào?

Đáp: Hết thảy chúng sanh bình đẳng là cảnh giới rất cao, không chỉ bình đẳng về lý, mà sự cũng bình đẳng. Xem thử mấy ngày này, nếu đủ thời gian, đoạn kinh văn này của chúng ta vừa hay giảng tới chỗ này. “*Duyên khởi rất sâu*”, thật sự là rất sâu, duyên khởi rất sâu nói rằng “phàm những gì có tướng đều là hư vọng”, trong kinh Bát-nhã nói: “*Hết thảy pháp, không sở hữu, rốt cuộc không, chẳng thể được*”, đều là cảnh giới Bát-nhã Tâm Kinh. Trong cảnh giới này mới thật sự hoàn toàn giải thoát, thật sự được đại tự tại, trong kinh Hoa Nghiêm nói “lý sự vô ngại, sự sự vô ngại”, thật sự có thể đạt được. Bạn nhất định phải hiểu được chân tướng sự thật, sau khi hiểu được chân tướng sự thật, lục căn của bạn tiếp xúc với cảnh giới bên ngoài không sanh một niệm, bạn mới có thể làm được. Hôm nay chúng ta không làm được là do nguyên nhân gì? Coi giả thành thật, chịu thiệt ở chỗ này, không biết tất cả mọi hiện tượng đều là giả. Quan hệ giữa người với người có phân biệt xa gần, đây là pháp thế gian, nói hết thảy chúng sanh bình đẳng, đây là pháp xuất thế gian; trong Phật pháp giảng là chân đế thuyết, hết thảy chúng sanh có phân biệt xa gần, tục đế thuyết, chân tục không hai. Trong nội tâm phải bình đẳng, phải thanh tịnh bình đẳng, ở bên ngoài không phá hoại pháp thế gian, người thế gian mới hoan nghênh Phật pháp thường trụ thế gian. Bạn đều giảng chân đế thì dọa sợ họ, họ không cần Phật pháp nữa, cho nên phải hằng thuận chúng sanh, tùy hỷ công đức.

Hỏi: Câu hỏi thứ chín, tên gọi có liên quan tới vận mệnh của một người không? Nếu có liên quan, tên của con cái con không hay thì nên làm thế nào? Con cái đã hơn 16 tuổi rồi, không thể sửa họ khẩu hoặc chứng minh nhân dân nữa.

Đáp: Không thể sửa thì không cần sửa. Tên gọi có liên quan, có liên quan là bởi vì bạn chấp trước vào tên gọi thì có liên quan, nếu bạn không chấp trước thì không liên quan. Cho nên có liên quan hay không cũng trong một niệm của chính bạn, một niệm phân biệt, chấp trước thì sẽ có ảnh hưởng. Bạn hết thấy đều không phân biệt, không chấp trước, vậy thì bạn sẽ sự sự vô ngại, lý sự vô ngại, sự sự vô ngại.

Hỏi: Phật giáo có nói tới xem phong thủy nhà ở hay mộ phần không?

Đáp: Phật giáo không nói, đây là người thế tục, vậy thì hoàn toàn xem bản thân bạn linh hoạt xử lý thế nào. Nếu có thể thay đổi phong tục, vẫn là không để ý những điều này tốt hơn, nếu người địa phương rất chấp trước, người thân của bạn rất chấp trước, bạn cũng không cần làm trái họ, làm theo ý của họ. Trên thực tế phong thủy chính là hoàn cảnh, hoàn cảnh chúng ta sinh sống, hoàn cảnh có ảnh hưởng chúng ta không? Ảnh hưởng, chắc chắn có ảnh hưởng. Trừ người đạt được thiên định, họ không bị ảnh hưởng. Phật pháp chính là tu định, tu tuệ, cho nên sau khi đắc định khai tuệ, tất cả những ảnh hưởng này đều không còn nữa, không những bạn không bị hoàn cảnh ảnh hưởng, bạn còn ảnh hưởng hoàn cảnh, vậy thì tự tại rồi.

Trong phong thủy cũng có một câu như thế này, nói “người phước ở đất phước, đất phước người phước ở”. Mảnh đất này phong thủy tốt hơn đi chăng nữa, bạn không có phước báo, bạn tới đó ở, ở ba tháng, đại khái thường nói là 100 ngày, 100 ngày mảnh đất phong thủy tốt này biến thành phong thủy không tốt. Nếu bạn thật sự có phước báo, có phước báo lớn, có định, có tuệ, bạn sống ở nơi này, phong thủy không tốt liền biến thành tốt. Phong thủy xoay chuyển theo lòng người, nhưng lúc bạn chưa có định tuệ, bạn chắc chắn sẽ bị hoàn cảnh ảnh hưởng, không thể không biết điều này. Cho nên chúng ta chọn lựa nơi ở, tôi đi khắp nơi trên thế giới, cũng có rất nhiều nơi trước đây cũng có chỗ ở. Tôi chọn nơi ở chỉ nhìn hai điều kiện, thứ nhất nơi này tỷ lệ ly hôn thấp, thanh thiếu niên phạm tội ít, tôi sống ở nơi này; nếu nơi này tỷ lệ ly hôn rất cao, thanh thiếu niên phạm tội rất cao, tôi sẽ không sống ở nơi này. Đây là chọn lựa của tôi, tôi không chọn địa lý, tôi chọn lựa lòng người, lòng người thiện, tốt!

Vì vậy tôi từng tới Okayama Nhật Bản tham gia hội nghị hai lần, ấn tượng của tôi đối với nơi này rất tốt, dân số của thành phố nhỏ này cũng không ít, hơn một triệu người. Đông Bắc chúng ta có một vị Triệu tiên sinh mở một quán ăn ở bên đó, đã sống ở đó 12 năm, ông ấy nói với tôi, cả nhà ông ấy ra khỏi nhà, cửa nhà không cần

khóa. Đến hôm nay mà vẫn có phong tục tốt như vậy, điều này không dễ dàng, hiện nay đã rất hiếm gặp, vẫn được duy trì ở nơi này. Nơi này 400 năm nay không có tai nạn, lòng người thiện lương, không có tâm tham lam. Con người hiện nay đều mãi kiếm tiền, họ không làm, họ có trí tuệ, họ nói đó là chuyện gốc gác. Bạn xem nơi đó cách Osaka, đi tàu Shinkansen chỉ mất hai mươi mấy phút, nhưng những người này họ không tới Osaka, họ nói Osaka ô nhiễm. Người dân rất bảo thủ, cuộc sống rất đơn giản, thật sự là khỏe mạnh sống lâu, nếp sống người dân rất tốt, hiện nay hoàn cảnh trị an vô cùng tốt. Cho nên chọn nơi sinh sống, đây là một sự lựa chọn rất tốt.

Hỏi: Vị này là đồng tu Thâm Quyển, đồng tu Giả, ông ấy có ba câu hỏi. Thứ nhất là làm thế nào sám hối tội lỗi?

Đáp: Mỗi tôn giáo đều coi trọng sám hối tội lỗi, hơn nữa trong hành môn là một khoa mục quan trọng nhất. Sám hối tội lỗi quan trọng nhất là “sau không tái phạm”, nhà Nho nói “không phạm lỗi hai lần”, một lỗi chỉ phạm một lần, không thể cùng một lỗi mà phạm hai lần, ba lần, không được phép, đây gọi là thật sự sám hối tội lỗi. Nếu sau khi sám hối tội lỗi mà vẫn phạm tội này thì sai rồi, vậy thì hoàn toàn không linh nghiệm. Cho nên người thật sự tu hành mỗi ngày phản tỉnh, kiểm điểm, phản tỉnh, kiểm điểm chính là khai ngộ. Khai ngộ là gì? Tìm ra thói xấu, khuyết điểm của bản thân chính là khai ngộ, sửa đổi những chỗ khiếm khuyết, thói xấu này, đây là thật sự sám hối tội lỗi, thật sự tu hành. Phải hiểu đạo lý này, không ở hình thức, nghi thức hình thức là cầu tam bảo gia trì, cũng gọi là phát lộ sám hối, biểu lộ thành ý ăn năn của bạn. Nhưng biểu lộ ở trước mặt Phật Bồ-tát, nhất định phải biết biểu lộ trước mặt hết thầy chúng sanh, vậy thì hiệu quả mới lớn. Có thể biểu lộ trước mặt Phật Bồ-tát, nhưng không dám biểu lộ trước đại chúng, tội của bạn vĩnh viễn không sám hối hết được, phải hiểu điều này. Cho nên sám hối của nhà Phật gọi là phát lộ sám hối, phát lộ không phải chỉ thừa nhận lỗi lầm của mình đối với Phật Bồ-tát, mà đối với hết thầy chúng sanh, sửa đổi làm mới chính mình.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, tầm quan trọng trong khai thị của sư phụ đối với tu hành của chúng con không thể diễn tả bằng lời, cầu xin sư phụ nhất định phải giữ gìn pháp thân an khang, trụ thế lâu dài, cầu xin sư phụ ít nhất trụ thế tới năm 105 tuổi, mong sư phụ đồng ý.

Đáp: Chuyện này tôi không thể đồng ý được. Ngạn ngữ Trung Quốc có câu: “*Diêm vương đã định canh ba chết, không dám lưu người đến canh năm*”, đây là

vận mệnh an bài. Con người chúng ta có nguyện lực, nguyện lực có thể thay đổi nghiệp lực là một vấn đề. Nguyện lực chân thành có thể thay đổi, phàm là có thể thay đổi, chắc chắn không vì bản thân, vì chúng sanh mới có thể thay đổi, vì chính mình chắc chắn không thể thay đổi.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba, xin hỏi lão pháp sư sự khác biệt giữa công đức và phước đức là gì?

Đáp: Được, câu này hỏi rất hay. “đức” và “đắc” trong “đắc được” có ý nghĩa hoàn toàn giống nhau, phước đức chính là quả báo bạn đạt được, công đức chính là công phu tu hành bạn đạt được, “đức” và “đắc” này cùng một nghĩa. Nhưng công và phước không giống nhau, phước đức là nói ngũ dục lục trần, đối với bên ngoài, đây thuộc về phước đức. Cho nên phước đức, tôi có phước có thể cùng hưởng với mọi người, tôi có nhà có thể tặng cho người khác ở, tôi có thức ăn, quần áo có thể tặng người khác, bố thí cho người khác, cúng dường cho người khác, phước đức có thể cùng hưởng với mọi người. Công đức không được, công đức là nội tại của chính mình, công phu nội tại, điều này tôi không cách nào cho bạn được. Nếu có cách cho chúng ta công đức, vậy thì chúng ta không cần tu hành nữa, Thích-ca Mâu-ni Phật đem công đức tu hành của ngài cho chúng ta, chúng ta không phải đều đạt được sao? Cho nên công đức không được, người xưa nói công đức, ông tu ông được, bà tu bà được, không tu không được, ai cũng không thể giúp đỡ ai.

Trong hội Lăng Nghiêm chúng ta thấy được, bạn xem A-nan tự cho rằng Thích-ca Mâu-ni Phật là anh họ của mình, yêu thương mình nhất, cho rằng bản thân không cần tu hành: Quý vị phải tu khổ hạnh, quý vị không tu khổ hạnh thì không đạt được, tôi thì đại khái đến lúc đó anh họ sẽ cho tôi. Trong hội Lăng Nghiêm gặp nạn Ma-đăng-già nữ, lúc này mới biết là không được, quan hệ tốt hơn chẳng nữa, cũng không cách nào cho bạn, cho nên công đức phải tự mình tu. Dễ thể hội nhất, ví dụ như nói trì giới có công phu, trì giới là chuyện của bản thân bạn, giới luật trì được rất tốt, bạn đạt được điều gì? Đạt được định, do giới sanh định. Trong thuật ngữ Phật pháp gọi định này là tam-muội, bạn đắc tam-muội, dùng lời hiện nay của chúng ta mà nói là đắc tâm thanh tịnh. Cho nên, công phu trì giới không thể cho người khác, đắc tam-muội, đắc tâm thanh tịnh, đây là chúng ta đạt được, cũng không cách nào cho người khác. Tu định có công, khai trí tuệ là đức, bạn xem nhà Phật thường nói, “do giới sanh định, do định khai tuệ”. Cho nên trí tuệ từ đâu mà có? Trí tuệ là từ giới định tới, bạn không trì giới, không tu định, bạn sẽ không có trí tuệ. Nghe nhiều hơn

chăng nữa, xem nhiều hơn chẳng nữa, trong Phật pháp gọi là thế trí biện thông, đó không phải là trí tuệ thật sự, đó vẫn không thể giải quyết vấn đề, giải quyết vấn đề cần trí tuệ thật sự. Cho nên, công đức tương ứng với giới định tuệ, phước đức không có. Câu hỏi của ông ấy đều liên quan đến điều này, có bốn câu hỏi.

Hỏi: Hai điều này có ý nghĩa mục đích gì?

Đáp: Vấn đề này câu trả lời của tôi vừa nãy đã nói qua rồi.

Hỏi: Nói câu thứ hai, làm sao tu trì?

Đáp: Điều này có thể nói một chút. Công đức phải hạ công phu từ tâm, đoạn ác tu thiện từ trong tâm địa, phải khẳng định bản tánh con người vốn thiện, bạn xem trong Tam Tự Kinh nói, “nhân chi sơ, tánh bản thiện”. Tâm địa của mỗi người chúng ta đều thuần tịnh thuần thiện, đều là Phật, đức Phật nói trong kinh Hoa Nghiêm và kinh Viên Giác: “*Hết thấy chúng sanh vốn thành Phật*”, tại sao hiện nay lại trở thành bộ dạng này? Bản tánh, bản thiện của bạn tại sao lại biến chất? Sự chuyển biến này không liên quan đến người ngoài, liên quan đến chính mình, bạn đã mê mất tự tánh. Lục căn tiếp xúc cảnh giới bên ngoài, thấy sắc nghe tiếng, bạn bị hoàn cảnh bên ngoài làm cho mê mờ, bạn ở trong hoàn cảnh khởi vọng tưởng, khởi phân biệt, khởi chấp trước liền trở thành bất thiện. Như vậy lâu ngày dần dần càng mê càng sâu, bạn không cách nào thoát ra được, bạn vốn ở trong nhất chân pháp giới, đọa lạc vào thập pháp giới. Thập pháp giới, hôm nay chúng ta đọa lạc vào cõi người, cõi người xuống thấp hơn nữa chính là cõi địa ngục, ngạ quỷ, súc sanh. Nếu tâm hạnh của chúng ta bất thiện, chắc chắn sẽ đọa lạc xuống dưới, tâm hạnh có thể chuyển biến thì bạn siêu thoát lên cao.

Cho nên chúng tôi thường khích lệ đồng tu, tầm nhìn của bạn phải xa, phải rộng, đừng nhìn vào đời này, thời gian của một đời này quá ngắn. Thường nên suy nghĩ cho đời sau, đời sau thù thắng bậc nhất là thế giới Cực Lạc, bởi vì bạn tới thế giới Cực Lạc chắc chắn làm Phật, tới thế giới khác đa phần đều là hai cõi trời người; có điều hai cõi trời người thù thắng hơn thế giới Ta-bà, phước báo lớn, thọ mạng dài, đây là chắc chắn. Vừa nãy mọi người hỏi tới thọ mạng, trước đây thầy tôi nói với tôi, theo lý luận của y học Trung Quốc, trong “Linh Khu - Hoàng Đế Nội Kinh” có nói, thọ mạng của con người đáng lẽ phải sống được 200 tuổi. Tại sao bạn không sống được tới 200 tuổi? Do bản thân bạn chà đạp thân thể của chính mình, bạn không biết bảo dưỡng. Thân thể cũng giống bộ máy, bạn phải hiểu tính năng của nó, bạn phải bảo dưỡng tốt thì nó sẽ dùng được rất lâu. Giống như hiện nay chúng ta dùng máy

móc vẩy, máy móc trong đạo tràng này rất nhiều, nếu bạn không biết sử dụng, ấn nhâm nút, không biết bảo dưỡng thì tuổi thọ của chúng sẽ bị rút ngắn lại, chính là đạo lý này.

Bảo dưỡng như thế nào? Dưỡng tâm phải tịnh, dưỡng thân phải động. Thân thể phải vận động, cho nên “sống động”, sống là phải động, không động thì không sống nữa, sống không nổi, cho nên phải hoạt động, những danh từ thuật ngữ này đều rất có đạo lý. Tâm, bạn xem trong kinh Kim Cang nói ba tâm chẳng thể được, “*thất xứ trung tâm*” (bảy chỗ gạn hỏi về tâm) trong kinh Lăng Nghiêm, tâm ở đâu? Không tìm thấy tâm, tâm thật sự có, nhưng nó không phải ở một chỗ. Cho nên tâm muốn không, tâm muốn hư, tâm muốn tịnh, trong tâm không được có thứ gì, ngày ngày vọng tưởng, thương tâm! Sau thương tâm chính là hai chữ hại mạng, hại chính mình không phải hại người khác, tại sao bạn không sống tới được 200 tuổi? Bạn ngày ngày làm chuyện thương tâm hại mạng, thọ mạng của bạn làm sao bình thường được? Trong tâm không được có thứ gì, thân thể phải vận động, đạo dưỡng thân trong cửa Phật rất hoàn hảo. Bạn xem nhà Phật dạy chúng ta lạy Phật, lạy Phật là vận động. Lúc lạy Phật, giống như phàm phu chúng ta không được có ý niệm, không có ý niệm liền thành công, không đoạn hết ý niệm, không đoạn trừ được thì phải làm sao? Một niệm, trong tâm chỉ có một niệm A-di-đà Phật, quy hết thầy vọng niệm thành một niệm. Tới ngày nào đó một niệm này cũng không còn nữa thì bạn đã thành công, công đức của bạn viên mãn. Cho nên niệm Phật là dùng phương pháp này, dùng hết thầy vọng niệm của bạn, dùng một niệm đối trị hết thầy vọng niệm, là đạo lý này.

Vậy chúng ta dùng phương pháp khác? Bạn xem tham thiền dùng đếm hơi thở, dùng phương pháp này cũng được, nhưng không tốt bằng niệm Phật. Niệm Phật có oai thần của A-di-đà Phật gia trì, trong kinh nói, ngài từng phát nguyện, cho nên khi chúng ta niệm ngài, có Phật lực gia trì. Bạn niệm một, hai, ba, bốn, năm, sáu, bảy, không được gia trì, là có hiệu quả, không có sức mạnh gia trì, bạn phải hiểu đạo lý này. Hiểu được đạo lý này mới biết, bạn mới có tín tâm với niệm Phật, bạn mới hoan hỷ niệm Phật. Cho nên tâm phải tịnh, thân phải động, đây là phương pháp tu trì. Tu công đức hoàn toàn tương ưng, tu phước đức cũng tương ưng, tu phước đức trong đó chính là hữu tâm, bạn còn có vọng tưởng, phân biệt chấp trước tu bố thí. Tu bố thí tài được tài phú, tu bố thí pháp được thông minh trí tuệ, tu bố thí vô úy được khỏe mạnh sống lâu, bạn chỉ nghiêm túc tu ba loại bố thí này, bạn sẽ được ba loại quả báo này, ba loại quả báo này là phước đức.

Hỏi: Thứ ba, có thể chuyển phước đức thành công đức không?

Đáp: Có thể, đều trong một niệm. Tu phước đức không chấp trước phước đức, tu phước đức không nghĩ tới phước đức liền chuyển thành công đức. Tôi có phước để mọi người hưởng, năm đó Thích-ca Mâu-ni Phật tại thế, ngài thị hiện cho chúng ta, chúng ta phải chú ý. Cả đời ngài mỗi ngày tu đầy đủ ba loại bố thí này, mỗi ngày ngài giảng kinh thuyết pháp cho mọi người, giảng kinh thuyết pháp là bố thí pháp, khai trí tuệ. Giảng kinh cần sức khỏe, thân thể này gọi là bố thí nội tài, tôi dùng thân thể, dùng thể lực phục vụ cho mọi người. Giống như hiện nay có rất nhiều đồng tu làm công quả ở đạo tràng, làm công quả là bố thí nội tài, phước báo của nó còn lớn hơn phước báo của bố thí ngoại tài. Ngoại tài mặc dù bạn có tiền, bạn cầm 80.000, 100.000 tới đây cúng dường, ngoại tài; bạn ở nơi này làm công quả một ngày thì không chỉ 80.000, 100.000. Cho nên chúng ta phải hiểu được nội tài, ngoại tài, cả đời Thích-ca Mâu-ni Phật bố thí nội tài, bố thí pháp, bố thí vô úy, ngày ngày đều đang làm, ngài chuyển đổi phước đức thành công đức.

Hỏi: Đời này tiếc phước liệu có thể chuyển phước báo đời này thành phước đức và công đức không?

Đáp: Có thể chuyển, nếu bạn hiểu được ý tôi vừa nói lúc nãy, bạn biết học tập thì bạn nhất định có thể làm được, nhất định có thể chuyển.

Hỏi: Vị đồng tu này đến từ Giang Tây, là một vị xuất gia, pháp sư Đôn Hàng. Thầy ấy nói, chúng con là đạo tràng *nông tịnh song tu*, mấy năm nay, chúng con dựa vào tự mình làm ruộng, trồng trọt, giải quyết vấn đề sinh hoạt của chính mình. Thứ nhất, chúng con đã từ chối hàng trăm người muốn biến chỗ chúng con thành khu du lịch, vực dậy kinh tế, ý kiến kiên định, dùng ổ khóa lớn khóa chặt cửa chùa. Đối với người tới lạy Phật nhiệt tình đón tiếp, đối với người tới tham quan vui chơi thì không được phép vào, người xuất gia rất ít ra khỏi cửa chùa. Người tới đều tán thán đạo tràng chúng con thanh tịnh trang nghiêm, là đạo tràng chánh tu, đây là sự khích lệ và sách tấn đối với chúng con. Bởi vì có một số chuyện năng lực của chúng con không làm được, nhất định phải mời người tới giúp, vấn đề này chính là tiền, đối với chúng con mà nói khá khó khăn. Không thể không lấy những thứ mà cư sĩ tới cúng dường người xuất gia tặng cho đối phương, có lúc cũng lấy quýt, dưa hấu, khoai lang, đậu phộng, rau củ tự mình trồng v.v... để bày tỏ cảm ơn, không nhờ tiền của đối phương và không có sự giúp đỡ thì chuyện này thật sự không biết làm sao, nhưng không biết cách làm như vậy có ổn không?

Đáp: Nếu như nói không biết làm sao thì không tốt, bạn vẫn chưa buông xuống, phải hoan hoan hỷ hỷ mà làm. Phật dạy chúng ta tùy duyên không phan duyên, tùy duyên tùy phận mà làm là được. Thật sự không thay đổi tôn chỉ, không thay đổi phương pháp tu hành, đạo tràng của các bạn tương lai nhất định hưng thịnh. Có thể chưa hưng thịnh ở đời của các bạn, có thể ở đời tiếp theo, có thể là ở đời thứ ba. Tại sao vậy? Người đời trước tích phước, tu đức, tích phước, giống gia đình vậy, trong gia đình phát đạt là tổ tiên tích đức, đời đời có người tốt, cho nên chắc chắn sẽ phát đạt. Nếu bất thiện, tâm hạnh đều bất thiện, đạo tràng này hưng thịnh hơn đi chẳng nữa cũng sẽ suy bại, cũng sẽ suy bại rất nhanh. Đạo lý này chỉ cần bạn bình tĩnh quan sát, từ xưa đến nay, Trung Quốc hay nước ngoài bạn đều sẽ nhìn thấy, thật sự là “người có thể hoằng đạo, chẳng phải đạo hoằng người”.

Ngoài ra phải biết một số điều, cơ hội giáo dục, cơ hội giáo dục có thể tiếp dẫn rất nhiều rất nhiều chúng sanh, đây không phải là chuyện nhỏ. Nếu như bản thân có năng lực này, đạo tràng của bạn quy hoạch thành nội viện và ngoại viện, nội viện không cho người khác tiến vào, bản thân tu trì thật tốt; ngoại viện tiếp dẫn đại chúng, để những ai tới tham quan du lịch thật sự học được Phật pháp. Người bên ngoài không biết, không hiểu rõ về Phật giáo, đều cho rằng Phật giáo là mê tín. Bạn có thể dùng 10 phút, 15 phút, tuyệt đối không được nhiều hơn 20 phút, dùng thời gian ngắn như vậy để giới thiệu lý niệm đúng đắn về Phật pháp cho những người tới tham quan du lịch này. Họ tới đây tham gia một tiết học, học được điều gì đó trở về, đây là chuyện tốt, cho nên đừng bỏ qua cơ hội giáo dục.

Hỏi: Gần đây xã hội đại chúng tái bản số lượng lớn quyển sách “Làm sao để thoát khỏi mọi nỗi đau cuộc đời”, quyển sách này được không ít lão cư sĩ khiêm tốn có tri thức tin Phật nhiều năm cũng tấm tắc khen ngợi, là quyển sách tốt nhất, nhiệt tâm giới thiệu cho con. Con tiện tay lật hai trang, cảm thấy không ổn lắm. Con nói cho họ nghe lời mà pháp sư Tịnh Không nói với chúng con, hai câu mà thầy Lý Bình Nam nói sau khi pháp sư thọ giới đi yết kiến thầy, nói cho họ nghe: “Bạn phải thật sự tin Phật”, con cho rằng câu này có nghĩa là, thật sự tin Phật thì tội gì còn phải chạy theo giải thoát nhiều như vậy, đây chính là tin không chân, tin không thật, không biết có đúng không? Khẩn cầu lão pháp sư khai thị, đồng thời đưa lên sách này. Đây là pháp sư Đôn Hàng.

Đáp: Quyển sách này ở đâu? Lúc ông ấy đề cập đến, bạn phải lấy [đoạn ấy] đưa cho tôi xem thử. Tiêu đề của quyển sách này hay, tiêu đề rất thu hút người khác.

Bạn xem, “Làm sao để thoát khỏi mọi nỗi đau trong cuộc đời”, hiện tại mỗi người đều có đau khổ, đây thật sự gọi là gãi đúng chỗ ngứa, mỗi người đều sẽ bị thu hút bởi tiêu đề này. Nhưng nội dung trong đó có thể thật sự giúp đỡ bạn thoát khỏi đau khổ hay không, đó là một vấn đề khác. Nói tóm lại, tiêu đề này hay, rất thu hút người khác. Thật sự giải quyết vấn đề nhất định phải giới, định, tuệ, chúng ta phải biết, căn nguyên của hết thảy khổ nạn, nguyên do đều là tham sân si, làm sao có thể chuyển tham sân si thành giới định tuệ thì vấn đề mới có thể được giải quyết, nếu vẫn còn lưu luyến trong tham sân si thì không thể thực hành được giới định tuệ, khổ nạn này vĩnh viễn không cách nào tránh được, đây là nguyên tắc chung. Không chỉ là cá nhân chúng ta, vấn đề xã hội, vấn đề quốc gia, bây giờ nói đến cả vấn đề thế giới, đều không rời khỏi nguyên tắc này. Hôm nay đã đến thời gian, chúng ta giải đáp tới đây.